

Περί του σημείου του σταυρού στις αρχιερατικές υπογραφές (π. Ειρηναίος Δεληδήμος)

[/ Πεμπτούσία](#)

Αφορμή για τη σύντομη αυτή έρευνα υπήρξε μια ερώτηση περί του σταυρού των αρχιερατικών υπογραφών ως «συμβόλου της αρχιερατικής εξουσίας».

Δεν χρειάστηκε να αναζητήσουμε στη βιβλιογραφία αν έχουν διατυπωθεί κάποιες γνώμες για το θέμα αυτό. Σημασία δεν έχουν οι γνώμες των ανθρώπων, αλλ' η ιστορική αλήθεια. Αυτή αποκαλύπτεται από τα ιστορικά γεγονότα, τα οποία, ως προς το συγκεκριμένο θέμα, είναι οι ίδιες οι διασωθείσες από το παρελθόν υπογραφές. Τέτοιες υπογραφές υπάρχουν πολυάριθμες και μπορούμε να τις δούμε σε φωτογραφίες χειρογράφων και σε προσεκτικά επιμελημένες εκδόσεις κειμένων.

Το αποτέλεσμα της έρευνας αυτής ήταν αναπάντεχο! Διαπιστώθηκε ότι οι σταυροί χρησιμοποιούνταν επί πολλούς αιώνες όχι μόνο στις υπογραφές των αρχιερέων ή των αυτοκρατόρων και των αξιωματούχων, αλλά και στις υπογραφές όλων των άλλων απλών Χριστιανών, ακόμη και για τα ονόματα των αγραμμάτων, οι οποίοι έθεταν αντί υπογραφής ένα σταυρό και κάποιος άλλος τον συμπλήρωνε με το όνομα!

Αυτό οπωσδήποτε αποδεικνύει ότι ο σταυρός των αρχιερατικών υπογραφών δεν είχε σχέση με την αρχιερατική εξουσία, ούτε με οποιαδήποτε άλλη ανθρώπινη εξουσία, αλλ' εντασσόταν απλώς στη γενική χρήση του σταυρού σε όλες τις υπογραφές, κληρικών και λαϊκών.

Βεβαίως δεν θα ταίριαζε το σύμβολο της υπέρ νουν θυσίας του Υιού του Θεού υπέρ των ανθρώπων να καταστεί σύμβολο εξουσίας ανθρώπων επί άλλων ανθρώπων. Όπως βεβαίως ούτε ταιριάζει το σύμβολο αυτό της άκρας ταπεινώσεως του Θεανθρώπου να μεταβάλλεται σε κοσμήματα ανθρώπων προς επίδειξη και απόδειξη της ανθρώπινης ματαιοδοξίας.

Πάντως προκαλεί συγκίνηση και νοσταλγία η διαπίστωση ότι ο σταυρός του Χριστού αποτελούσε άλλοτε αναφαίρετο στοιχείο των ονομάτων όλων των Χριστιανών, ανδρών και γυναικών, κληρικών και λαϊκών, αρχόντων και

αρχομένων, σοφών και αγραμμάτων, και ήταν παρών ως κυρίαρχο και ζωτικό στοιχείο σε όλες τις πτυχές και εκφάνσεις του δημόσιου και ιδιωτικού βίου τους!

Στα κείμενα που ακολουθούν προτάσσεται μία παλαιογραφική παρατήρηση, παρατίθενται κατόπιν οι διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα και επισυνάπτεται ένα παράρτημα φωτογραφιών μερικών χαρακτηριστικών παραδειγμάτων από το πλήθος των χειρογράφων και εντύπων που βεβαιώνουν το αληθές των διαπιστώσεων αυτών.

* * *

α') Παλαιογραφική παρατήρηση

Είναι γνωστό ότι στις αρχιερατικές υπογραφές τίθεται στην αρχή το σημείο του σταυρού. Όμως παλαιότερα το σημείο του σταυρού ετίθετο και στο τέλος της υπογραφής. Έτσι η υπογραφή βρισκόταν μεταξύ δύο σταυρών (†.....†).

Ο πρώτος σταυρός παρουσιάζει στα παλαιά έγγραφα μια ιδιάζουσα μορφή, που προήλθε από τη συνένωση του † με το άρθρο **•** που ακολουθεί. Συνήθως η υπογραφή άρχιζε έτσι: «† ὁ εὐτελής ...» ή «† ὁ ταπεινός ...». Αρχικά ο σταυρός † και το άρθρο **•** γράφονταν χωριστά. Ο τρόπος αυτός επιβίωσε και σε πολύ μεταγενέστερους χρόνους, σε αρκετές περιπτώσεις υπογραφών. Το βλέπομε και σε πολλές υπογραφές της εν Κων/πόλει Συνόδου του Μαΐου 1590 περί του νεοϊδρυθέντος Πατριαρχείου Μόσχας (βλ. παράρτ. 2).

Ενωρίς όμως βλέπομε ότι το **•** ενώθηκε με τὴν ὀριζόντια κεραία του σταυρού, σχηματίζοντας το σύμπλεγμα . Η «δασεία» επάνω από το **•** εξακολούθησε να γράφεται χωριστά, αλλά το σχήμα της άλλαζε βαθμιαία. Από έγινε: και κατόπιν . Και τις τρεις αυτές μορφές της δασείας τις βλέπομε μαζί με το σύμπλεγμα σε διαφορετικές υπογραφές της εν Κων/πόλει Συνόδου του 1166 (βλ. παράρτ. 1).

Αργότερα η μορφή της δασείας συνενώθηκε με τον σταυρό και προέκυψε το σύμπλεγμα ή . Αυτό το σύμπλεγμα επικρατεί στις πολυάριθμες υπογραφές της Συνόδου του Μαΐου 1590 (βλ. παραρτ. 2 και 3).

* * *

β') Η χρήση του σημείου του σταυρού στις άλλες, πλην των αρχιερατικών, υπογραφές.

Έχει επικρατήσει η εντύπωση ότι το σημείο του σταυρού τίθεται μόνο στην αρχή υπογραφών αρχιερέων και κληρικών.

Στην πραγματικότητα, κατά τους παλαιούς χρόνους η χρήση του σταυρού στις υπογραφές ήταν ευρύτατη και γενική σε όλους, κληρικούς και λαϊκούς.

Στη Σύνοδο του Μαΐου 1590 βλέπουμε ότι ο σταυρός τίθεται ομοίως στην αρχή και το τέλος και των υπογραφών των λαϊκών αξιωματούχων («οφφικιάλων») του Πατριαρχείου Κων/πόλεως, που υπέγραψαν σε ιδιαίτερο χώρο, δίπλα στις υπογραφές των πατριαρχών και των αρχιερέων (βλ. παράρτ. 3).

Μια πρόχειρη έρευνα στα πολυάριθμα έγγραφα που δημοσίευσαν οι Franz Miklosich και Joseph Müller στα *Acta et Diplomata*, vol. I-VI, Βιέννη 1860-1890, αποκαλύπτει ότι όλοι οι Χριστιανοί συνέδεαν τον σταυρό με τα ονόματά τους.

Είναι γνωστό ότι οι αυτοκράτορες έθεταν σταυρό πριν και μετά το όνομά τους, αλλά και στην αρχή και το τέλος του κειμένου των διαταγμάτων τους.

Αλλά αυτό το βλέπουμε και σ' όλα τα ονόματα αυτοκρατορικών αξιωματούχων. Βλ. ως παράδειγμα «πιττάκιον» του έτους 1045 για τη Νέα Μονή της Χίου (παράρτ. 4).

Το ίδιο ισχύει και για τα ονόματα όλων των ιερέων, των ιερομονάχων και των απλών μοναχών. Ένα εντυπωσιακό παράδειγμα παρέχουν οι υπογραφές όλων των ιερομονάχων και μοναχών της Πάτμου στη Διαθήκη του ηγουμένου τους το έτος 1157, καθώς και των ιερέων που υπογράφουν στο τέλος ως μάρτυρες (παράρτ. 5-7).

Το ίδιο βλέπουμε και στα ονόματα απλών λαϊκών, που παρίστανται ως μάρτυρες σε συνάψεις συμβολαίων (βλ. παραρτ. 8-9).

Οι σταυροί τίθενται και πριν από τα ονόματα απλών Χριστιανών που απαριθμούνται σε καταλόγους διαφόρων εγγράφων. Βλ. ως παράδειγμα τον κατάλογο των καλλιεργούντων τα αμπέλια μιας μονής περί το 1188 (παράρτ. 10).

* * *

γ') Οι «υπογραφές» των αγραμμάτων χριστιανών.

Ειδική περίπτωση αποτελεί η σύνδεση του σημείου του σταυρού με τα ονόματα των αγραμμάτων Χριστιανών, που αποτελούσαν τότε την πλειονότητα του λαού.

Μη δυνάμενοι να γράψουν το όνομά τους, έγραφαν το σημείο του σταυρού στην αρχή ή στο τέλος του εγγράφου ή ανάμεσα στα άλλα ονόματα, και ο συμβολαιογράφος ή ο γραφέας του εγγράφου προσέθετε σε κάθε σταυρό τις λέξεις: «Σίγνον (= Signum, σημείον) τού». Παραδείγματα:

Σίγνον	Βλα-
σίου	μοναχού

Σίγνον	Νικήτα
του Κω	στονίτου

Βλ. άλλα παραδείγματα στα παραρτ. 6-7 και 8-9.

Παρατηρούμε ότι το έτος 1157 στη Μονή της Πάτμου ο ηγούμενος, 6 ιερομόναχοι και 6 μοναχοί υπέγραψαν ιδιοχείρως, αλλά οι υπόλοιποι 60 μοναχοί έγραψαν ο καθένας ένα σημείον (σίγνον) του σταυρού. Στο κείμενο της Πάτμου τούτο ονομάζεται «σιγνογραφία» («δια της υπογραφής και σιγνογραφίας άμα των μοναχών της μονής», παράρτ. 6, σελ. 108). Στις συμβολαιογραφικές πράξεις διαβάζομε στο κείμενο που έγραφε ο συμβολαιογράφος (ταβουλάριος) ή άλλος νομικός: «τους τιμίους και ζωοποιούς σταυρούς ιδιοχείρως προτάξαντες το παρόν πρατήριο ημών ενυπόγραφον έγγραφον τιθέμεθα» (βλ. παραρτ. 8, σελ. 161, και 9, σελ. 162).

* * *

δ') Συμπεράσματα από την έρευνα αυτή για το νόημα του σημείου του σταυρού στις υπογραφές.

Από τα λίγα παραδείγματα που παρατέθηκαν εδώ, και από τα πολυάριθμα άλλα που υπάρχουν εκδεδομένα, συνάγεται πρώτο απ' όλα το αναμφισβήτητο συμπέρασμα ότι οι σταυροί των υπογραφών δεν έχουν σχέση με την αρχιερατική εξουσία, ούτε βεβαίως με την αυτοκρατορική ή οποιαδήποτε άλλη εξουσία, διότι συνδέονταν χωρίς διακρίσεις με τα ονόματα όλων των Χριστιανών, κληρικών και λαϊκών, ανδρών και γυναικών (παραρτ. 8, 9, 10 και σελ. 160, 162, 389), αρχόντων και αρχομένων, εγγραμμάτων και αγραμμάτων.

Στο ερώτημα όμως, ποιο είναι το πραγματικό νόημά τους, υπάρχει η δυνατότητα να δοθούν διάφορες ερμηνείες.

- Μπορεί οι σταυροί στην αρχή και το τέλος του ονόματος να σήμαιναν ότι ο κάθε Χριστιανός ανήκει στον Χριστό, ότι έχει αυτόν ως αρχή και τέλος της ζωής του, ή ότι αίρει ο καθένας τον σταυρό του και ακολουθεί τον Χριστό «άχρι θανάτου». Αλλ' αυτή η ερμηνεία πρέπει να απορριφθεί, διότι τέτοια ιδεώδης χριστιανική ζωή εκφράζεται μεν στη ζωή των Αγίων, αλλ' όχι στη ζωή της πλειονότητας των

Χριστιανών.

- Θα μπορούσαν όμως οι σταυροί να σήμαιναν ότι κάποιος απλώς ανήκει στους Χριστιανούς και διαφέρει από τον υπόλοιπο κόσμο, αφού ο σταυρός είναι το διακριτικό γνώρισμα του Χριστιανισμού. Γι' αυτό και οι επιγραφές των χριστιανικών ναών ήδη από παλαιότατους χρόνους (όπως στον Άγιο Δημήτριο και την Αγία Σοφία της Θεσσαλονίκης) αρχίζουν και τελειώνουν με σταυρούς, απλώς διότι περιέχουν κάτι χριστιανικό (ιερό κείμενο, δέηση, ανάμνηση ιστορικού γεγονότος).

- Μπορούσαν ακόμη οι δύο σταυροί στην αρχή και στο τέλος του ονόματος να σήμαιναν πνευματικούς φραγμούς, που προστάτευαν τον Χριστιανό από τις δυνάμεις του σκότους. Με αυτή την έννοια βλέπομε ότι από παλαιότατους χρόνους οι Χριστιανοί χάραζαν ή τοποθετούσαν σταυρούς στους τοίχους των οικοδομημάτων, θέλοντας να εμποδίζουν την είσοδο δαιμονικών δυνάμεων.

- Στις συμβολαιογραφικές πράξεις οι σταυροί είχαν, όπως φαίνεται, και νόημα παρόμοιο με του όρκου, δηλαδή βεβαίωναν ότι ο υπογράφων είναι τίμιος και λέγει την αλήθεια, διότι ο σταυρωθείς Χριστός είναι η αλήθεια, και είναι όλως αντίθετος προς το ψεύδος και την αδικία.

- Θα μπορούσαν βεβαίως οι σταυροί να έχουν και κάποιο άλλο νόημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Ἡ ἀρχιερατικὴ ὑπογραφή ἀρχίζει συνήθως ἔτσι : « + ὁ εὐτελής... » ἢ 1
 « + ὁ ταπεινός... ». Τελικῶς ὁ σταυρὸς + καὶ τὸ ἄρθρο ὁ συνενώθηκαν
 εἰς ἓνα σύμμετρο ϥ .

Ἀρχικὴ μορφή

+ ὀ

Ἔτος 1166

ϥ ϥ^L ϥ^L

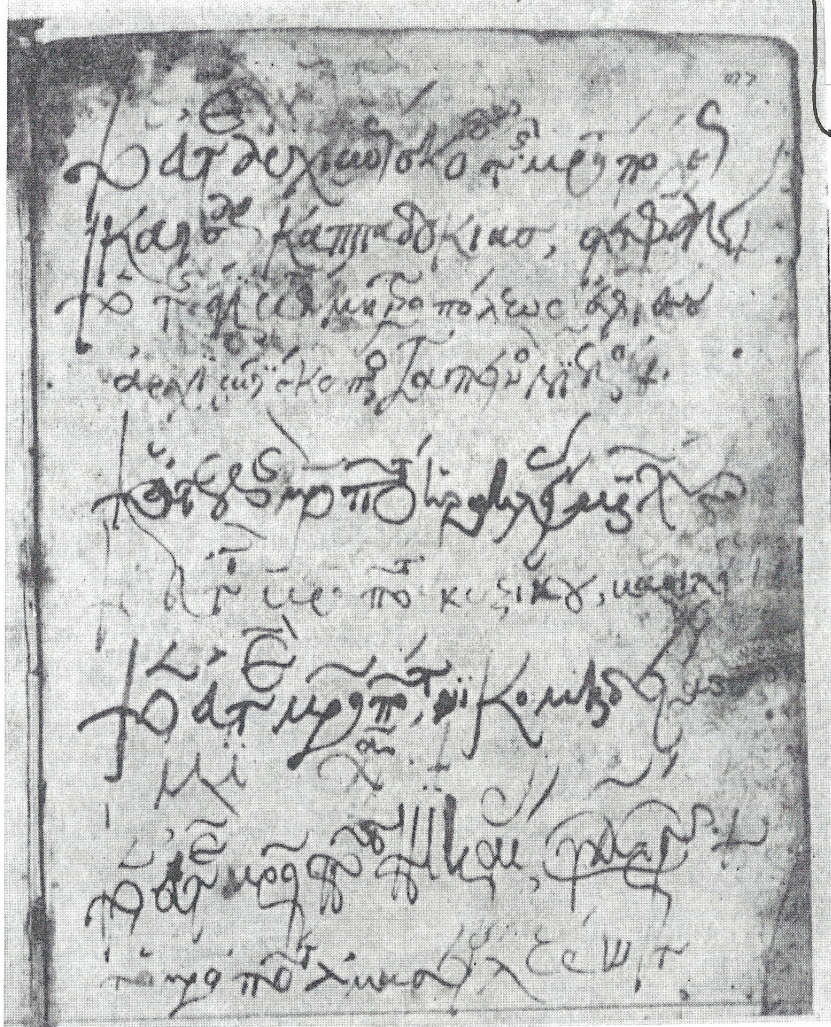
Τὸ γράμμα ὀ ἔχει ἐνωθεῖ μὲ τὸν σταυρὸ.
 Ἡ δαβεία L ἐξερίσσεται εἰς L .

Ἔτος 1590

ϥ

Ἡ δαβεία ἔχει
 καταστεί πολὺ
 μεγάλη καὶ
 τὸ ὀ πολὺ
 μικρό.

ϥ^L
 ϥ^L
 ϥ^L
 ϥ^L
 ϥ^L
 ϥ^L

+
 +
 ϥ
 ϥ
 ϥ

Ὑπογραφές τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου τοῦ 1166.
 Codex Vaticanus graecus 1176, fol. 87r.

+ Ἰωακείμ ἐλέω θεοῦ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης ἀνατολῆς +
+ Σωφρόνιος ἐλέω θεοῦ πατριάρχης τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ +

2

The image shows a page of handwritten musical notation, likely a liturgical book or a manuscript. The notation is written in a medieval style, featuring neumes on a four-line staff. The text is written in a cursive hand, likely a medieval Greek script. The page is numbered '2' in the top right corner. The notation is dense and includes various symbols and clefs. The text is written in a cursive hand, likely a medieval Greek script. The page is numbered '2' in the top right corner.

Ἱερογράφος τῆς ἐν Κωνσταντίνῃ Συνόδου τοῦ Μαΐου 1590.
Ἱερογράφος: W. Regel, Analecta Byzantino-Russica, Tabula IV.

Handwritten Greek text at the top left, including the word "ἐν" (en).

Large, stylized handwritten Greek characters, possibly a decorative initial or a specific dialectal form.

Vertical column of handwritten Greek text on the left side of the page, containing various words and phrases.

Οἱ ὑπογραφές τῶν λατρῶν «κόφφικιάλων» τοῦ Πατριαρχείου
Κων/πόλεως ἐπὶ Σύνοδο τοῦ Μαΐου 1590

Vertical column of handwritten Greek text on the right side of the page, continuing the list of signatures.

Φωτογραφία: W. Regel, Analecta Byzantino-Russica, 1891.
Tabula IV.

I.

Diplomata monasterii S. Mariae, dicti Neamone, in insula Chio.

I. (6553—1045) mense februario ind. XIII.

Imperator Constantinus Monomachus donat monasterio S. Mariae, dicto Neamone, septuaginta dinos nummos aureos annuos.

Πιττάκιον του μακαρίτου βασιλέως κυρού Κωνσταντίνου του Μονομάχου.

Ἰσον του καταπεμφθέν [τος] Θείου και εὐσεβοῦς βασιλικού πιττάκιου πρὸς Εὐστάθιον βεσάρχη, ἐπὶ του κοιτῶνος και εἰδικόν [διὰ τὴν ἐν τῇ Χίῳ συστάσαν εὐαγγῆ Νέαν Μονὴν παρὰ τῶν εὐλαβεστάτων μοναχῶν Νικήτα και Ἰωάννου [τὴν] και ἐπ' ὄνοματι [τιμωμένην] τῆς ἀειπαρθένου και Θεομήτορος.

Ἐτύπωσεν ἡ βασιλεία μου λαμβάνειν [τὴν ἐν τῇ Χίῳ παρὰ τῶν εὐλαβεστάτων μοναχῶν Νικήτα και Ἰωάννου συστάσαν εὐαγγῆ Νέαν Μονὴν, τὴν και ἐπ' ὄνοματι τιμωμένην τῆς ἀειπαρθένου και Θεομήτορος] ἐτησίως ἀπὸ τῆς συγκλήτου λέγιφ ἐύχας νομίματα ἐβδομήκοντα δύο και κελεύει σοι καταστρώσαι τὴν ὀνομασίαν αὐτῶν¹⁾ ἐν τοῖς χαρτίσι του ὑπὸ [σέ?] σεκρέτου, ἐνθα αἱ ὀνομασίαι διεύργονται τῶν πρωτοσπαθάρων, μεταγράψαι δὲ και τὸ παρὲν πιττάκιον και τούτου ἰσότηπον ὑπογραφὴν παρὰ σου τε και τῶν ὑπὸ σέ σεκρετικῶν [και] ἐπιδύοντι τοῖς τῆς μονῆς ἀδελφοῖς εἰς οἰκίαν ἀσφάλειαν. μηνί φεβρουαρίῳ ἰνδ. ιγ' τ.

Ἐστάθιος βεσάρχη, ἐπὶ του κοιτῶνος και εἰδικός τ.

Ἄέων πατρίκιος και πρωτονοτάριος του σεκρέτου του σακελλαρίου τ.

Μιχαὴλ πρωτοσπαθάριος, ἐπὶ του χρυσοτρικλίνου, βασιλικός νοτάριος του εἰδικου λογοθέτου, κριτής του βήλου, ἐπὶ του κοιτῶνος και ἐπὶ τῆς καταστάσεως τ.

Βασίλειος πρωτοσπαθάριος, ἐπὶ του χρυσοτρικλίνου, κριτής ἐπὶ του ἵπποδρόμου, βασιλικός νοτάριος του εἰδικου λογοθέτου και μυστογράφος τ.

Περὶ τῆς Νέας Μονῆς τῆς νέου Χίου, φεβρουαρίου 1045.

σ. 2

Ἰωάννης πρωτοσπαθάριος και βασιλικός νοτάριος του εἰδικου λογοθέτου, ὁ Σπανόπουλος τ.

Ῥωμανός πρωτοσπαθάριος και βασιλικός νοτάριος του εἰδικου λογοθέτου, ὁ υἱὸς Ἀγαλλιανού ἀνθυπάτου, πατρικίου, βέστου και κριτοῦ του βήλου τ.

Μιχαὴλ, βασιλικός νοτάριος του εἰδικου λογοθέτου, ὁ Σπανόπουλος τ.

Ἰωάννης πρωτοσπαθάριος, ἐπὶ του χρυσοτρικλίνου, βασιλικός νοτάριος του εἰδικου λογοθέτου, κριτής ἐπὶ του ἵπποδρόμου και δήμαρχος τῶν πράσεων τ.

Βασίλειος πρωτοσπαθάριος, ἐπὶ του χρυσοτρικλίνου, βασιλικός νοτάριος του εἰδικου λογοθέτου, κριτής ἐπὶ του ἵπποδρόμου ὁ Τζιρθων τ.

Ἰωάννης πρωτοσπαθάριος, κριτής του ἵπποδρόμου και βασιλικός νοτάριος του εἰδικου λογοθέτου ὁ Καματηρός τ.

II. (6553—1045) mense iunio ind. XIII.

Imperator Constantinus Monomachus eximit monasterium a iudicibus ordinariis.

Χρυσόβουλλον του αὐτου μακαρίτου βασιλέως κυρού Κωνσταντίνου του Μονομάχου περὶ του παρὰ μόνης τῆς βασιλικῆς μεγαλειότητος κρίνεσθαι τὴν μονήν.

Ἄλλὰ τίνων ἄλλων τοσούτον, ὅσον τῶν τὸν μονάδα βίον προελομένων και γῆν ἐπίσης βδελυξομένων και ὅσα γῆνα μέλει Θεῷ; ἐπεὶ κάκεινοι, μέλον Θεῷ, τοῦτο πρὸ τῶν ἄλλων σπουδαῖουσι, θεραπεύειν Θεόν και ὑπὸ τοῖς ἐκείνου ζῆν ἐφολαμοῖς και τὰ ἐκεῖνου τηρεῖν κρῖματα, ὧν ἡ ἐπιθυμία, κατὰ τὸν Θεῖον φάνα Δαβὶδ, χρυσοῦ και λίθων τιμίον ἐπέκεινα και γλυκυτέρα κηρίου και μέλιτος, τῶν δὴ οὖν τοιούτων και προνοητέον, ὅσον εἰκόσ, τὸν φιλάρετον ἢ φιλόθεον, ἐαυτῷ διὰ τούτων τὴν Θεῖαν προμήθειαν προκαλούμενον, και πᾶσι τρόποις περιποιητέον αὐτοῖς τὴν ἡσύχιον ἀσκησιν, ἢ ἀπερισπάστως τῷ Θεῷ συγγιγνόμενοι¹⁾ θερμότερας τὰς ὑπὲρ του κοινου και τῆς βασιλείας αὐτῆς ἐντεύξεις προσάγειν. ταῦτη τοι και ἡ Θεοσετῆς ἡμῶν γαληνότης τῶν ἐν τῇ μονῇ τῆς Θεομήτορος, ἢ κατὰ

1) αὐτοῖς Sak.; progr. αὐτοῦ. 2) Supplevit Sak.

1) Sic legendum proponit Sak. pro συγγενόμενοι.

XXVII. 6666—1157, die 23 mensis septembris, ind. VI.

Testamentum abbatis Theoctisti.

† Ο εὐτελής Θεόκτιστος μοναχὸς ὁ τῆς Πάτμου.

† Ἐπειδὴ περ ἄνθρωπος ὢν καὶ αὐτὸς θάνατον κατακρηθεὶς, ὡς περ ἄρα καὶ πάντες γεννητοὶ ἄνθρωποι διὰ τὴν τῆς πρώτης ἐντολῆς παραβασιν [ἦδη] τὸ χρεῖν ἀποτινῶν, τὴν σήμερον δεῖν ὤψθη μικρὰ τινα προσλαλῆσαι καὶ διατυπώσασθαι ὑμῖν [τοῖς ἀγαπητοῖς ἐν κυρίῳ ἀδελφοῖς] καὶ τέκνοις μου, παρόντος ἤδη κατ' εὐδοκίαν Θεοῦ καὶ τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Λέρου [κυροῦ Κωνσταντίνου,] πατρικῶς διαλεχθῆναι [ὑμῖν] τοῖς φιλάτοις. ἀλλ' ἐπεὶ ἐξαιρέτης ἦκεν ὡς κλέπτῃς ὁ πανδαμάτωρ θάνατος πρὸς ἡμᾶς καὶ τὴν ἰσχὺν καθάπαξ ἐξέκοψε καὶ τὴν φωνὴν ἐπεσχέθη, καὶ οὐχ οἷός τέ εἰμι διαρθρῶν καλῶς τὰ λαλούμενα τῆς γλώττης καὶ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων τῷ σφοδρῷ πυρετῷ ἀθροῦστα φρυγνύων, πλὴν ἄλλ' ἔτι τοῦ νοῦς ἐρωμένου τυγχάνοντος καὶ τῶν φρενῶν μου σώων καθισταμένων μέχρι τῆς ἄρτι ὥρας, πειράσομαι ὡς ὁλόν τέ μοί ἐστι διὰ βραχύνου συνοπτικῶς τὰ κατ' ἐμμαντῶν ἐκθέσθαι ὑμῖν, ποθεινέστατοι πατέρες καὶ ἀδελφοί.

Ἐγωγε τοίνυν ἐπὶ νέῃ ἔτι τῆ ἡλικίᾳ καὶ ἀπαλῇ νοῦν ἔσχον ἐκστήναι κόσμου καὶ βιώσαι μοναχικῶς, ἔπερ δὴ καὶ ὡς ἐξόν μοι πέπρακται, καὶ τῆς πατρίδος ἀπαναστάς τὴν Παλαιστίνην κατέλαβον, ἐν ἧ καὶ γέροντά τινα ἐν ἀρετῇ βιοῦντα εὐρίην οὐκ ἕλιγον χρόνον διέτριψα μετ' αὐτοῦ, τῷ αὐτοῦ, ὡς δυνατόν, βουλήματι . . . ἀκολουθῶν διὰ κύριον. διὰ δὲ τὰς τῶν Σαρακηνῶν ἐκεῖσε συνεχεῖς ἐφόδους καὶ ἐπηρείας τῶν ἐκεῖθεν ἀπάρας πρὸς τὸν πασισηώτατον μοναχόν, κυρὸν Γεώργιον καὶ ἡγούμενον τῆς κατὰ τὴν νῆσον Κύπρον εὐαγιστάτης μονῆς, ἧ καὶ Κουτζουβενίτου ἐπονομάζεται, διὰ ταχέως ἐφοίτησα τῆς ἀγαθῆς αὐτοῦ με φήμης συνωθησάσης. τούτου δὲ μετ' οὐ πολὺ πρὸς κύριον ἐκδημήσαντος καὶ τὰς τιμίας εὐχὰς αὐτοῦ συνοδοιπέρους λαβὼν ἐξῆλθον τῶν ἐκεῖσε καὶ παρεδύην ἐνταῦθα, οὐκ οἶδ' ὅπως τὴν νῆσον ταύτην τῆς Πάτμου κατέλαβον καὶ πολλοὺς μὲν γέροντας τιμῶς ἐν ταύτῃ ἐφευρηκῶς, κατ' ἐξαιρέτων γε μὴν καὶ τὸν τρισύβιον μοναχὸν κυρὸν Ἰωσήφ τὸν Ἰασίτην διαλάμποντα τότε τῆ ἀρετῆς Θεοσάμενος καὶ ταῖς αὐτοῦ ἡθελθεῖς ἀγαθαῖς ἐργασίαις καὶ παραινέσεσι, δεῖν ἔκρινον σὺν αὐτῷ διαμένειν καὶ ὡς πατρί περὶ θαρξείν ἐν πάσαις ταῖς λοιπαῖς τῆς ζωῆς μου ἡμέραις. καὶ αὐτοῦ συνοδοκοῦντος τούτου καὶ ἀποδεχομένου τὰ μάλιστα, εἰσῆλθον δὲ ἄμφω εἰς τὴν βασιλῖδα τῶν πύλων καὶ δι' αἰτήσεως αὐτοῦ τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Ἰωσήφ ἀνελάβόμεθα παρὰ τοῦ ἀσπίτου βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου

τὸν χρυσοβούλλον λόγον τὸν παρακελεύμενον διδοῦσθαι ἡμῖν ἐτησίως ἀπὸ τῆς νῆσου Κρήτης ψυχικὸν αὐτοῦ οἴτου μοδίους τριακοσίους· μετὰ δὲ τὴν τελευταίην τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Ἰωσήφ, παρατηρησάμενος ἐιοῦντι τὴν τῆς μονῆς προστασίαν τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Σάβα, ἐμὲ οἱ ἀδελφοὶ κοινῇ ψήφῳ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἁγίου ἡμῶν πατρὸς, μοναχοῦ κυροῦ Χριστοδούλου, εἰς τὸν τῆς ἡγουμενίας θρόνον, ὡς οὐκ ἔχρηγ, ἀνεβίβασαν, τοῦ δὲ βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου τὸν βίον ἀπολιπόντος καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ βασιλεύσαντος, εἰσῆλθον αὖθις μετὰ τῶν ὑπ' ἐμὲ ἀδελφῶν ἐν τῇ βασιλευσίᾳ καὶ ἐπορισάμεθα παρ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως κυροῦ Ἰωάννου προσθήκην οἴτου μοδίους διακοσίους δι' ἐγγράφου προσταξέως ἦγον σιγγίλλου, χρυσοβούλλου λόγου [τόπον] ἐπέχοντος, ἐπιβραβεύσασθαι μο τῆς αὐτοῦ βασιλείας καὶ νομίματα τρικέφαλα προτιμηταῖα κδ' ἄχρι καὶ τέλους τῆς ἐν τῷ παρόντι μου βίῳ ζωῆς. παρελθόντος δὲ καὶ τούτου τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ κυροῦ Μανουὴλ τοῦ νῦν βασιλεύοντος τῆς βασιλείας κρατήσαντος εἰσῆλθον πάλιν μετὰ τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Ἀναστασίου ἐν τῇ βασιλευσίᾳ καὶ τῶν ὑπ' ἐμὲ μοναχῶν (εἰς) καὶ παρ' αὐτοῦ ὡσαύτως ἐπορισάμεθα σιγγίλλιον ἕτερον, χρυσοβούλλου λόγου [τόπον] ἐπέχον, εἰς προσθήκην ἑτέρου οἴτου μοδίους διακοσίους καὶ ἑτέρων νομισμάτων τρικέφαλων προτιμηταίων κδ', ἃ καὶ λαμβάνειν ἡ μονὴ ἀπὸ τῆς αὐτῆς νῆσου Κρήτης εἰς τὸ διηγεκέ, μέχρις ἂν καὶ συνίσταται, ἢ αὐτοῦ Θεοπρόβλητος ἐβράβευσε βασιλείᾳ· σὺν τούτοις δὲ καὶ ἔσους κόπους καὶ θλίψεις καὶ πειρασμοὺς καθυπέστην ἐνταῦθα, τῆς μονῆς εἰς ἄπαν ἀντιποιούμενος, ἡμεῖς πάντες ἐπίστασθαι καὶ αὐτῇ ἢ ἐξ ἔργων ἀπέδειξαι βεβαίῳ· καὶ τούτου δὲ δηλοποιῶ πρὸς ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ μοὶ ἄνωθεν ἐφορῶντος, ὡς ἐγγύς που ἄρτι τῶν τριακοντα χρόνων ὑπάρχοντος μοὶ ἐν τῇ ἀρχῇ, οὐ μέμνημαί τι τῶν τῆς μονῆς νομισμάτων λαθραῖως τῶν ἀδελφῶν ἄχρι καὶ τοῦ τυχόντος ἢ πρὸς ἰδίους τι τῶν ταύτης νομισμάτων ἢ πραγμάτων ἐπέδωκα ἢ ἄλλως πως εἰς ἰδίαν ἀλογον θεραπείαν ἐκ τῶν αὐτῆς κατηνάλωσα, ἀλλ' ἐπελθούσης τῆς τῶν Σαρακηνῶν ἐφόδου τῶν ἐξ Ἰσπανίας τὸ κατ' ἀρχὰς κατὰ Θεοῦ παραχώρησιν καὶ τὴν μονὴν ἐναρξασμένῳ πολιορκεῖν ἐδόθησαν κοινῇ γνώμῃ τῶν πάντων πρὸς τούτους, ἄπερ δὴ καὶ γινώσκετε. μετὰ δὲ ταῦτα κατεπεμβαίνοντες ἡμῖν οἱ κουραῖοι ποικίλας καὶ ματαίας ἀγωγὰς ἐπεγερόντες, ὅ τε Ἰεραὶ δηλονότι καὶ οἱ λοιποὶ καὶ αὐτοὶ τὰ περιόντα τῇ μονῇ προσσφῆρακον, εἰς δὲ τὴν παραθήκην τοῦ Στραβορωμανοῦ τὰς ἐβδομήκοντα λίτρας δηλαδὴ τοῦ χρυσοῦ καὶ τὰς ὀκτὼ ὁμοίως τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ τῶν λεγομένων Βοτανίων διεγνώσθη τοῖς πᾶσιν, ἔτι ὁ Πηγονίτης, ὁ ἐν τῇ Σάμῳ πράττων, πρόσταγμα βασιλικὸν πορισάμενος καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ μονῇ ἀνελάβετο πάντα, μὴ ἑάσας τι ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ μάλλον καὶ τὴν μονὴν οὐκ ἤττω καὶ αὐτὸς ἐξημίωσεν. οὐ μόνον

τότε, ἀλλὰ καὶ διερρώως καὶ ἑλλάς πλείστας ἡμίας καὶ καινοτομίας ὑπέστη κατά δικέρρους καιρούς, καὶ εἴ τι περὶ αὐτῆ καταγράψεται καὶ νῦν οὐκ ἔστι πλέον ἐν τῇ μονῇ νομισμάτων εἶδος ἢ ἴδιον ἢ ἀλλότριον, ὡς ἡ ἐμὴ συνείδησις καὶ ὁ θεὸς μαρτυρεῖ καὶ τινες γινώσκουσι ἐξ ὑμῶν, εἰ μὴ τὰ χιλιὰ ταῦτα τὰ σβ' καὶ τὰ ἐξ' ὡσαύτως τρικέφαλα, ἃ καὶ ὑμῖν εἰς τοῦμρανὲς παριστώ. καὶ πρὸς τὸν ἐκείθεν κόσμον καὶ τὸν κοινὸν κριτὴν παραγίνομαι καταλιμπάνων ὑμῖν τὸν μοναχὸν Λεόντιον καὶ οἰκονόμον εἰς προσετώτα ἀντὶ ἐμοῦ καὶ τῆς μονῆς ἀπάσης κύριον καὶ ἐξουσιαστήν, καθότι καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ἡ ἀρετὴ τῆς γνώμης καὶ ὁ λόγος συμμαρτυρεῖ καὶ ἡ πολυχρόνιος αὐτοῦ ὑπακοὴ ἡ ἀνόθευτος, ἣν πρὸς ἐμὲ τὸν ταπεινὸν διὰ θεὸν ἐνεδείξατο καὶ ἡ πρὸς πάντας ἀγάπη καὶ πίστις καὶ ταπεινῶσις ἀξίον τοῦτον τῆς ἀρχῆς καὶ πρὸ ἐμοῦ ἀπεφάνητο· εἰ δ' ἴσως αὐτὸς οὐ προσδέξεται τοῦτο παρ' ὑμῶν βιαζόμενος, δι' ἣν ἔχει εὐλάβειαν, προστίθεται ἕτερος ἀντ' αὐτοῦ, ἐν ἡμέρις πάντες ἀξίον δοκιμάσητε, αὐτὸς δὲ ἔστω καλῶν ὡς πρῶτος ἀδελφὸς τῆς μονῆς ἰδιαίων καθ' ἑαυτὸν καὶ τιμῆς καὶ θεραπείας τῆς παρ' ὑμῶν ἀξιούμενος κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν δηλονότι, μετὰ δὲ τούτων πάντων παρακαλῶ ὑμᾶς καὶ νοθευτῶ ἐκ ψυχῆς, ποθοῦμενοι μοι τέκνα ἐν πνεύματι καὶ πατέρες καὶ ἀδελφοί, τῆς ἐλεημοσύνης καὶ φιλοξενίας καὶ τῆς εἰς ἀλλήλους ἐν κυρίῳ ἀγάπης μὴ ἐπιλάθεσθε. αὐτὴ μου πρὸς ὑμᾶς ἐσχάτη παράκλησις καὶ παρακαταθήκη, ἣν καὶ δῶν ὑμῖν ἰσχυρὸν τοῦ φυλάξαι ὁ πανεὐσπλαγχνὸς κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, οὐ εἰς χεῖρας ὡς ἀμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος τὴν ψυχὴν παρατίθημι σήμερον. †

† Ταῦτα εἰπὼν ἀνεπαύσατο ἐν εἰρήνῃ τῇ κγ' τοῦ σεπτεμβρίου μηνός, ἔτους ςχξς', ἰνδικτιώνος ς', ἐπὶ τῆς βασιλείας κυροῦ Μανουήλ τοῦ Πορφυρογεννήτου καὶ αὐτοκράτορος Ῥωμαίων τοῦ Κομνηνοῦ· ἐπιστάθῃ δὲ ἡ τοιαύτη διάταξις ἀνωθεν μὲν διὰ τῆς ἐκείνου οἰκιοχείρου προταγῆς, κάτωθεν δὲ διὰ τῆς ὑπογραφῆς καὶ στυγογραφίας ἁμα τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς παρουσιάζοντος, ὡς ἐφημεν ἀνωθεν, καὶ τοῦ πανιερωτάτου ἐπισκόπου Λέρου, κυροῦ Κωνσταντίνου, καὶ αὐτοῦ ἐν ταύτῃ καθυπογράφαντος †.

† Λεόντιος, μοναχὸς καὶ πρωτοπρεσβύτερος τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἡγαπημένου Θεολόγου τῆς Πάτμου, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Χριστόδουλος, μοναχὸς καὶ ἱερεὺς τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἡγαπημένου Θεολόγου τῆς Πάτμου οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Εὐθύμιος μοναχὸς, πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς μονῆς καὶ ἐκκλήσι-σάρχης, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Γερμανός, μοναχὸς καὶ ἱερεὺς τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Ἀντώνιος, μοναχὸς καὶ ἱερεὺς τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Μακάριος, μοναχὸς, πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Ἀντώνιος, μοναχὸς, πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Βασίλειος, μοναχὸς, πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Εὐθύμιος, μοναχὸς, πρεσβύτερος τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Βασίλειος μοναχὸς τῆς αὐτῆς μονῆς οἰκεία χειρὶ προυπέ-γραφα †.

† Ἰωάννης, μοναχὸς τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ προέταξα (sic) †.

† Ἀκάκιος, μοναχὸς τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Ἰώβ, μοναχὸς τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Νεόφυτος, μοναχὸς τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

† Θεοδώρητος, μοναχὸς τῆς αὐτῆς μονῆς, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραφα †.

Σίγνον	Βλα-	Σίγνον	Ἰω-	Σίγνον	Εὐδο-	Σίγνον	Ζωσι-
σίου	μοναχοῦ	σῆς	μοναχοῦ	κίου	μοναχοῦ	μου	μοναχοῦ
Σίγνον	Ἰω-	Σίγνον	Γερα-	Σίγνον	Λεον-	Σίγνον	Ἰακώ-
σῆς	μοναχοῦ	σίμου	μοναχοῦ	τίου	μοναχοῦ	βου	μοναχοῦ
Σίγνον	Γερα-	Σίγνον	Θεο-	Σίγνον	Βαρ-	Σίγνον	Ἰακώ-
σίμου	μοναχοῦ	δοῦλου	μοναχοῦ	νάβου	μοναχοῦ	βου	μοναχοῦ
Σίγνον	Ἰσιδώ-	Σίγνον	Τιμο-	Σίγνον	Θω-	Σίγνον	Πέ-
ρου	μοναχοῦ	θέου	μοναχοῦ	μά	μοναχοῦ	τροῦ	μοναχοῦ
Σίγνον	Γερα-	Σίγνον	Νικη-	Σίγνον	Νεοφύ-	Σίγνον	Λεον-
σίμου	μοναχοῦ	φόρου	μοναχοῦ	του	μοναχοῦ	τίου	μοναχοῦ
Σίγνον	Γερα-	Σίγνον	Θεοστι-	Σίγνον	Χριστο-	Σίγνον	Σάβ-
σίμου	μοναχοῦ	ρίκτου	μοναχοῦ	δοῦλου	μοναχοῦ	βα	μοναχοῦ
Σίγνον	Δωρο-	Σίγνον	Κυρίλ-	Σίγνον	Θω-	Σίγνον	Ἰωαννι-
θέου	μοναχοῦ	λου	μοναχοῦ	μά	μοναχοῦ	κίου	μοναχοῦ

Σίγνον δίου	Γεννα- μοναχοῦ	Σίγνον μου	Νικοδή- μοναχοῦ	Σίγνον κίου	Ἰωαν- ναχοῦ	Σίγνον λου	Νεί- μοναχοῦ
Σίγνον τίου	Λαυρεν- μοναχοῦ	Σίγνον τίου	Λεον- μοναχοῦ	Σίγνον ρίου	Γρηγο- μοναχοῦ	Σίγνον νος	Συμεῶ- μοναχοῦ
Σίγνον μονα-	Ἐφραίμ χοῦ	Σίγνον λου	Κυρίλ- μοναχοῦ	Σίγνον βα	Σάβ- μοναχοῦ	Σίγνον λάου	Νικο- μοναχοῦ
Σίγνον ήλ	Γαβρι- μοναχοῦ	Σίγνον νου	Ἰωάν- μοναχοῦ	Σίγνον νά	Μη- μοναχοῦ	Σίγνον λάου	Νικο- μοναχοῦ
Σίγνον γίου	Γεωρ- μοναχοῦ	Σίγνον σίου	Βλα- μοναχοῦ	Σίγνον μα	Ζώσι- μοναχοῦ	Σίγνον νίου	Ἄρτε- μοναχοῦ
Σίγνον μίου	Εὐθο- μοναχοῦ	Σίγνον νίου	Ἀνδρό- μοναχοῦ	Σίγνον φώντος	Ξενο- μοναχοῦ	Σίγνον σμά	Κο- μοναχοῦ
Σίγνον λομαίου	Βαρθο- μοναχοῦ	Σίγνον θαίου	Ματ- μοναχοῦ	Σίγνον θρου	Νικάν- μοναχοῦ	Σίγνον νικίου	Ἰωαν- μοναχοῦ
Σίγνον γίου	Εὐλο- μοναχοῦ	Σίγνον λάου	Νικο- μοναχοῦ	Σίγνον λάου	Νικο- μοναχοῦ	Σίγνον χέρου	Προ- μοναχοῦ

† Κωνσταντίνος, πρωτοπαπῆς τῆς αὐτῆς νήσου Πάτμου, τὰ ἄνωθεν ἐν τῇ παρούσῃ διαθήκῃ γεγραμμένα μαρτυρῶ οικεῖα χειρὶ. †
 † Κωνσταντίνος, ἱερεὺς τῆς αὐτῆς νήσου Πάτμου, τὰ ἄνωθεν ἐν τῇ παρούσῃ διαθήκῃ γεγραμμένα μαρτυρῶ οικεῖα χειρὶ. †
 † Κωνσταντίνος, ἱερεὺς τῆς αὐτῆς νήσου Πάτμου, τὰ ἄνωθεν ἐν τῇ παρούσῃ διαθήκῃ γεγραμμένα μαρτυρῶ †.
 † Ἰωάννης, μοναχὸς τῆς αὐτῆς μονῆς, ἔγραψα καὶ ὑπέγραψα †.
Archet. chart. A tergo sunt aliae quattuor subscriptiones, inter quas subscriptio Constantini episcopi Leri, quae legi non possunt propter chartam agglutinatam. Flor. I. Nr. 8.

XXVIII. (6667—1158) mense septembri, ind. VII.
Imperator Manuel Comnenus precante abbate Leonto confirmat privilegia et exemptiones monasterii tucturque eius iura contra vexationes exactorum insulae Sami.
 Δέησις Λεοντίου μοναχοῦ καὶ καθηγουμένου τῆς σεβαστίας μονῆς τῆς Πάτμου καὶ τῶν αὐτοῦ μοναχῶν, δούλων ἀναξίων.

†
 πατῆρ ἡμῶν Χριστόδουλος τῷ πάθῳ τοῦ ἡγαπημένου τρωθείς καὶ τῆ τοῦ τόπου σεβασμιότητα κατ' ἄκρας ἀ καὶ μάλιστα, ὅτι καὶ σκληρὰ καὶ [ἐρημι]-
 κιωτάτῃ ἢ νηρός ἔστι καὶ μακρὰν τῆς ἡπείρου ἀφορισμένη, ταύτην τε πρὸς τοῦ
 ἀεμπακρίστου βασιλέως καὶ πάππου τῆς ἀγίας βασιλείας σου ἐξηγήσατο καὶ
 αἰτησάμενος ἔλαβε διὰ γρυσσοβούλλου λόγου τῆς ἀγίας βασιλείας ἐκείνου, ἔλευ-
 θέραν καὶ αὐτοδέστοτον καὶ παντὶ [προσώπῳ] πρακτικῶν ἢ καὶ ἀνγραφείων ἡμῶν
 βάσιμον· ὡς δῶρον γὰρ αὐτῆν καὶ ἱερὸν ἀνθήμα τῷ παρθένῳ καὶ Θεολόγῳ [κατὰ
 τὴν αἰτησιν] τοῦ ἀγίου πατρὸς τὴν τοιαύτην νῆσον τὴν Πάτμον σὺν τῇ Λειψῇ
 καὶ τοῖς δυοῖν προστατοῖς κατὰ τὴν Λέρον διακειμένους τὸ βασιλεῖον ἐκείνου
 κράτος ἀνέθετο, ἀποσπάσαν ταῦτα ἐξ ἑλοκλήρου τοῦ δημοσίου, ἀντιδότους καὶ τοῦ
 πατρὸς τῆ μέρει τοῦ δημοσίου ὅσα κατὰ τὴν νῆσον τὴν Κῶ ἐκείνος ἐκέκτητο.
 καὶ δηλοῦται τὰ περὶ τούτων πλατύτερον ἐν τῷ δηλωθέντι γρυσσοβούλλῳ λόγῳ
 τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν. καὶ οὕτως ὁ πατῆρ τὴν ἀνικμον καὶ σκληρὰν ὡς τινα
 πείραν καὶ εὐθραστὰν γῶρον παραλαβὼν ἐν αὐτῇ τῇ σκοπιᾷ, ἔθα ὁ τῆς
 ἴροντῆς υἱὸς τὰς τῆς χάριτος νέας πλάκας τῆ βροντοζώνῃ γλωττῇ λαξεύσας
 ἀρ' ὑψηλοῦ τὴν οἰκουμένην ἐμσταγῶνῃ, τὴν καθ' ἡμᾶς δουλικὴν σου μονὴν ἐκ
 κρηπίδων ἀνήγειρεν, ἐν ἣ καὶ τὸ μνημόσυνον τῆς ἐκείνου τε ἀγίας βασιλείας
 ἀδιαλείπτως ἐπιτελεῖται, τοῦ ἀεμπακρίστου πατρὸς τῆς ἀγίας βασιλείας σου καὶ
 αὐτοῦ δὲ τοῦ ἐνθέου κράτους σου· πρὸς γὰρ τῇ εἰρημένῃ τῶν νήσων ἀπερίσσει
 καὶ δωρεαῖς διαφόροις αὐτοῦ τε τοῦ ἀοιδίμου πάππου τῆς βασιλείας σου καὶ κη-
 τορος καὶ τοῦ κληρονόμου τῆς ἐκείνου βασιλείας καὶ εὐσεβείας, τοῦ τρισακιδίου
 πατρὸς τοῦ ἐνθέου κράτους σου καὶ σοῦ τοῦ ὑπὲρ ἐκείνου περὶ τὴν εἰς τὰ θεῖα
 εὐποίαν θερμοῦ ἱκανῶς πεφιλιστημῆμεθα τυπώσσει σίτου, νομισμάτων, ἐξουσιαιῶν
 πλοίων, δωρεαῖς παροίκων, ἐξουσιαιῶν παντοίας τῶν ἐκδουλουμένων ἐν τῇ
 μονῇ καὶ τῷ μεζῶνι καὶ πρώτῳ, τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ τῇ ἀπὸ παντὸς προσώπου
 δημοσιακοῦ τε καὶ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ παντὸς εἰσοδήτου ἀμεριμνία, ἀλλὰ τοῦτο
 μὲν τὸ μέγιστον ἀγαθόν, τὸ τῆς ἐλευθερίας φαρμάκον, καὶ τὸ ἀνενοχλήτως καθ'
 ἑαυτοῦ διαζῆν προσῆν ἡμῖν μέχρι τῆς ἐν τῇ Σάμῳ ἐνεργείας τοῦ Πηγονίου. ἐξ
 οὗτο δὲ ἐκείνος τὴν τῆς Σάμου ἀρχὴν ὑπέψωσατο, τὰς καθ' ἡμῶν τοῦ διαβέλου
 ὑποβολὰς εἰσοδεζάμενος οὐ μικρὰς ἡμᾶς διετάραξε, πλωίμους ἐπιζήτων ἀρ' ἡμῶν,
 ὧν οὐδὲ ἕνωμά ποτε ἠκούσαμεν, ἐξ οὗτο ἡ μονὴ συνέστη, καὶ συνδοσίας καὶ τὰ ὑρ'
 ἡμᾶς νηρίδια κουρσέων διὰ κατέργων ἰδίων καὶ ἐξελαστικῶν καὶ παντοίας ἀδι-
 κῶν καὶ συντρίβων ἡμᾶς μηδεμίαν μετυσίαν ἐρ' ἡμῖν κεκτημένους. μηδὲ ὑπὲρ

† Κηρσιανός, ἱερέυς ὁ Εὐγένιος καὶ πρωτοπαπᾶς τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλῆτου, πάρειμι ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ φανερᾶ καὶ καθαρᾶ πράσει, ὡς τὸ ὕφος δηλοῖ, μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Κωνσταντῖνος, ἱερέυς ὁ Κραραντῖνος καὶ κληρικὸς τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλῆτου, ὡς τὸ ὕφος δηλοῖ, μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Κωνσταντῖνος, ἱερέυς ὁ Ψομοζούλης καὶ κληρικὸς τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως, ὡς τὸ ὕφος δηλοῖ, μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Ἰωάννης ὁ Δεμονήτζης πάρειμι ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ πράσει ὡς τὸ ὕφος δηλοῖ, μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

Σίγνον	Νικήτα	Σίγνον	Νικήτα	Σίγνον	Νικήτα
τοῦ Κω-	στονίτου.	τοῦ Κου-	κουμά.	τοῦ Ζυ-	γού (?)
Σίγνον	Μισαήλ	Σίγνον	Γεωργίου		
τοῦ Βαλ-	σαρμών.	τοῦ Κου-	Κουναῆθ.		

† Κωνσταντῖνος, ἱερέυς ὁ Μυρσινιώτης, νομικὸς καὶ δευτερεύων τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλῆτου, τοῦ κάστρου Παλατιῶν, οἰκείῃ χειρὶ ἔγραψα καὶ ὑπέγραψα. †

Archetyp. membranaceum. Flor. pro 98.

XLIX. 6721—1213, mense februario, ind. I.

Irene Elpidena et eius familia protovestiario Georgio Eunuchō vendunt agrum.

Σίγνον	Εἰρήνης	Σίγνον	Νικήτα	Κο-
τῆς Ἐλ-	πίδενας.	σσίφ-	ἡ	καὶ γαμβροῦ αὐτῆς.
Σίγνον	Μαρίας Κο-	Σίγνον	Εὐφημίας	
τοκυλ-	ίνας καὶ θυγατρὸς αὐτῆς.	τῆς	ἐτέρας θυγατρὸς αὐτῆς.	
Σίγνον	Κωνσταντίνου	Σίγνον	Ἰωάννου	τοῦ
τοῦ υἱοῦ Νικήτα	τοῦ Κοσσίφ.	ἐτέρου αὐτοῦ	υἱοῦ.	

† Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος καὶ τῆς κυρίας καὶ ἀληθῶς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν [θεοτόκου] καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Εἰρήνη ἡ τῆς Ἐλπίδενας καὶ γνησία νύμφη τῆς Κυπραίας, συν τῷ [οἰκέτῃ] μου γαμβρῷ Νικήτῃ τῷ Κοσσίφῃ καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ Μαρίας τῆς Κοντοπουλλίνας καὶ Εὐφημίας τῆς ἐτέρας μου θυγατρὸς καὶ τῶν ἐγγόνων μου τοῦ τε Κωνσταντίνου καὶ Ἰωάννου, τῶν γνησίων υἱῶν Νικήτα τοῦ Κοσσίφῃ,

Λατῖκοι
Μάρτυρες συμβαλλόντων

ἀμφότεροι τοὺς τιμίους καὶ ζωστικοὺς σταυροὺς ἰδιοχείρως προτάξζαντες τὸ παρὸν πρατήριον ἡμῶν ἐνυπόγραφον ἔγγ[ραφον] τιθέμεθα καὶ ποιούμεν ἐκουσίως καὶ ἀμεταμελήτως μετὰ διασκέψεως πολλυμεροῦς καὶ ἀποδοχῆς μεγίστης χωρὶς δόλου, τρόπου, πλάνης, ἀπάτης, δολοφονίας καὶ λοιπῶν αἰτιῶν τῶν τοῖς νόμοις ἀπιγορευμένων πρὸς σὲ τὸν μεγαλοδοξότατον πρωτοβεστιαρίον κύριον Γεώργιον τὸν Εὐνοῦχον, διὰ σοῦ καὶ πρὸς ἅπαν τὰ ἀπὸ σοῦ ἀπολυθὲν πρόσωπα τε καὶ μέρος, καθὼς παρακατιῶν ὁ λόγος δηλώσει· καὶ γὰρ τὸ χωράφιον, τὸ ἐκ πενθερικῆς ἡμῶν καὶ κληρονομίας ὑπάρξεως κεκτῆμεθα ἀπὸ τοῦ προπάππου ἡμῶν ἐκείνου τοῦ καὶ (sic) νοῦ Κοντοπούλου, τὸ ἐν καὶ διακεῖμενον ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Κανονᾶ καὶ πληρυστάς ἔχοντος ἐν μὲν τὸ δυτικὸν μέρος Γεωργίου τὸν Χατζάνη καὶ Ἰρίον μέρος τοῦ Κοντοπόλου ἐκείνου κυροῦ Νικήτα καὶ νότιον μέρος ἔχοντος ἄλλα τὰ μονοπάσιον τοῦ Κανονᾶ, ἄρχοντος τῆς χιωνρέας μόδιων οἴκου καὶ δύο, ὅσον ἂν καὶ ἐστίν, εἰς νομισμάτα τρικέφαλα καινούργια ἑνδεκά, ἃ καὶ ἐλάβομεν ταῦτα ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ τελείως ἐκπληρωθὲν τὸ ὅλον τίμημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔχομεν λόγον τινα κατὰ σοῦ ἢ τοῦ ἀπολυθέντος παρὰ σοῦ προσώπου τε καὶ μέρος. παρεδόθη δὲ τὸ τοιοῦτον χωράφιον τὴν σήμερον σωματικῇ παραδόσει, τοῦ ἔχειν σοὶ τοῦτο καὶ νέμεισθαι κυρίως, αὐθεντῶς, ἰδικῶς [τε] καὶ μονομερῶς, ἀπερισπάστως καὶ ἀνεπικυλώτως, μὴ παρὰ τινος κωλύμενος ἢ παρεμποδιζόμενος, οὐ παρ' ἡμῶν τῶν πεπρακέντων σοὶ τὸ τοιοῦτον χωράφιον, οὐ παρ' ἐτέρου προσώπου τοῦ σύνολον, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκδικεῖν σοὶ ὀφειλομεν ἀπὸ παντὸς δικαστηρίου, τοῦ μὴ κινεῖν ὀχλήν σοι ἢ ζήτησιν ἔχειν σοὶ [ποτε] τῷ καιρῷ, ἀλλ' ἔχειν τοῦτο ἐπὶ τελείᾳ καὶ ἀνακαίρετῳ δεσποτείᾳ εἰς τὸ πωλεῖν, προικίζειν, χαρίζεσθαι, λεγατέειν, καὶ ἄλλως, ὅς δέξῃ σοι, τοῦ ἔχειν αὐτὸ. Ἐτι γοῦν συμφωνοῦμεν καὶ τοῦτο, ὡς ὅτι ὀφείποτε τῷ καιρῷ ἐπανακάμει τις ἀφ' ἡμῶν, καὶ λέγει ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου χωραφίου, ἡμεῖς μέλλομεν ἀποσβεθῆναι τὸν τοιοῦτον, ἐσοῦ μὴ ἐνεγομένου τὸ σύνολον· καὶ κατὰ τοῦτο ἀσφαλιζόμεθα, ὅστις τὴν πρὸς ἀνατροπὴν τῆς παρούσης πρατηρίου ἀσφαλτοῦς ἔγγράφου πυρούμενος τῶρα ἀποσπάσει ἀπὸ σοῦ μερικῶς ἢ καθόλου ἢ καταβολὴν τιμήματος ἢ ὑπερβολὴν ἢ βίᾳ [ἢ ἀναργυρίᾳ] ἢ ἀπάτῃ, τότε μὴ μόνον τὸν Χριστὸν καὶ θεὸν ἡμῶν ἔχομεν διαδικόν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀράς τῶν τῆς ἀγίων θεοφόρων πατέρων κληρονομούμενον καὶ τὸ ἀνάθεμα, καὶ ἡ μερίς ἡμῶν ταχθεῖ μετὰ τοῦ ἀχαρίστου καὶ προδότου Ἰούδα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἰα' νομισμάτα ἐπὶ τὸ διπλοῦν ἀντιστρέφωμεν, ζημιούμεθα καὶ πρὸς τὸν [δημόσιον] τὸ τρίτον τοῦτων. ἐπὶ τοῦτο γὰρ τὸ παρὸν πρατήριον ἔγγραφον πρὸς ἡμᾶς ἐξεθέμεθα τῇ ἡμῶν προτροπῇ διὰ χειρὸς Κωνσταντίνου ἱερέως τοῦ Μυρσινιώτου, νομικοῦ καὶ δευτερεύοντος τῆς

Πάριον ἀρχαῖο ἐν τῷ περιόχῳ τῆς Μαρίας τοῦ Φεβρουαρίου 1213

ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλήτου, τοῦ κάστρου Παλατιῶν, ἐνώπιον τῶν ὑπογραψάντων μαρτύρων. μηνὶ φεβρουαρίῳ ἰνδικτιώνος α΄ ἔτους, ςψκα΄. †

† Κηροσιανός, ἱερεὺς ὁ Εὐγένης καὶ πρωτοπαπᾶς τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλήτου, πάρεμι· ἐπὶ τὸ παρὸν παραδοτικόν, ὡς τὸ ὕφος δηλοῖ, μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Μιχαήλ, ἱερεὺς ὁ Ῥοιδᾶς καὶ κληρικὸς τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλήτου, πάρεμι· ἐπὶ τὸ παρὸν πρατήριον, μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Πέτρος ὁ Δεμονίτζης πάρεμι καὶ αὐτὸς μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Νικόλαος ὁ Τζαμαύχης πάρεμι· ἐπὶ τὸ παρὸν πρατήριον ἔγραψον, ὡς τὸ ὕφος δηλοῖ, καὶ αὐτὸς μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

Σίγνον τοῦ Κου-	Νικητα κουμᾶ.	Σίγνον τοῦ Μι-	Λέοντος κρουτζάκη.	Σίγνον τοῦ	Νικολάου Μαγίστρου.
		Σίγνον τοῦ Που-	Πέτρου λλαχοῦ.		

† Κωνσταντίνος ἱερεὺς ὁ Μυρινωϊώτης, νομικὸς καὶ δευτερεύων τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλήτου, τοῦ κάστρου Παλατιῶν, οἰκεία χειρὶ· ἔγραψα καὶ ὑπέγραψα. †

Archetyp. membr. Flor. nro 99.

L. 6721—1213, mense martio, ind. I.

Michael Cimeres et eius familia protovestiario Georgio Eunuchō vendunt partem agrī.

Σίγνον τοῦ Κου-	Μιχαήλ νέρη.	Σίγνον τῆς συμβίβου	Ἄννης αὐτοῦ.	Σίγνον τοῦ υἱοῦ	Κωνσταντίνου αὐτῶν.
		Σίγνον τοῦ ἐτέρου αὐτῶν υἱοῦ.	Βασιλείου		

† Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ τῆς κυρίας καὶ ἀληθῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Μιχαήλ ὁ Κουνέρης σὺν τῇ συμβίβῳ μου Ἄννῃ καὶ τῶν γνησίων μας παιδῶν τοῦ τε Κωνσταντίνου καὶ Βασιλείου, ἀμφότεροι τοὺς τιμίους καὶ ζωοποιούς σταυροὺς ἰδιοχείρως προτάξαντες, τὸ παρὸν πρατήριον ἡμῶν ἐνυπόγραφον ἔγραψον τιθέμεθα καὶ ποιούμεν ἐκουσίως καὶ ἀμεταμελήτως μετὰ διασκέψεως πολυμεροῦς καὶ ἀποδοχῆς μεγίστης πρὸς σὲ τὸν μεγαλοδοξότατον πρωτοβεστιάριον κύριον Γεώργιον

τὸν Εὐνεύχον, διὰ σοῦ καὶ πρὸς τὸ ὑπὲρ σοῦ πρόσωπόν τε καὶ μέρος, καθὼς δηλωθήσεται. καὶ γὰρ τὸ ἐξαγορασθῆναι μας κεκτήμεθα κοιμητῶν χωράφιον ἀπὸ τῆς χώρας, τὸ ἀπὸ τῆς στάσεως τοῦ Καμακλή ἐκείνου Βασιλείου, τὸ ἐν καὶ διακείμενον ἐν τῇ περιούχῃ τοῦ Ἀχλαδοῦ τῆς μάνδρας, ὑπάρχον τῇ χωρῆσει σπορῶν μολίων ὀκτώ, ὅσον ἂν καὶ ἓν, εἰς ὑπέρτερον ἓν· ἐν ᾧ καὶ ἐλάβομεν τοῦτο ἐκ τῶν χειρῶν σου σίτου μοδίου δύο, καὶ τέλος ἐκπληρώθη τὸ ἔλκον τίμημα αὐτό, καὶ οὐκ ἔχομεν λόγον τινὰ κατὰ σοῦ ἢ τοῦ ἔλκον μέρους σου, παρεδόθη δὲ τὸ τοιοῦτον κοιμητῶν χωράφιον τῇ σήμερον σωματικῇ παραδόσει, τοῦ ἔχειν τοῦτο ἐπὶ τελείᾳ καὶ ἀναφαιρέτῳ δεσποτεῖα κυρίως, αὐθεντῶς, ἰδικῶς τε καὶ μονομερῶς, ἀπερισπάστως καὶ ἀνεπικυλώτως, μὴ παρὰ τινος κωλυόμενος ἢ παρεμποδιζόμενος, οὐ παρ' ἡμῶν τῶν πεπρακτόων σοι τὸ τοιοῦτον χωράφιον, οὐ παρ' ἐτέρου προσώπου τὸ σύνολον, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκδικεῖν σοι ὀφειλόμενον ἀπὸ παντὸς δικαστηρίου, τοῦ μὴ κινεῖν ὄχλην σοι ἢ ζήτησον ἔχειν σοὶ ποτε τῷ καιρῷ, ἀλλ' ἔχειν τοῦτο εἰς ἐξῆς καὶ διηνεκεῖς χρόνους εἰς τὸ πωλεῖν, προικίζειν, χαρίζεσθαι, λεγατέουσι, ἀνταλλάττειν καὶ ἄλλως, ὅς δόξῃ σοι, τοῦ ἔχειν αὐτό. ἔτι γοῦν συμφωνοῦμεν καὶ τοῦτο, ὡς ἔτι ὀφείλομεν τῷ καιρῷ ἐπανακάμψαι τις ἀρ' ἡμῶν καὶ λέγει ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου χωραφίου, ἡμεῖς μέλλομεν ἀποσβεῖν τὸν τοιοῦτον· καὶ κατὰ τοῦτο ἀσφαλιζόμεθα, ὅστις τὰ πρὸς ἀνατροπὴν τῆς παρόσης πρατηρίου ἀσφαλοῦς ἐγγράφου πυρούμενος τάχα ἀποσπάσει ἀπὸ σοῦ μερικῶς ἢ καθόλου, τότε μὴ μένον τὸν Χριστὸν καὶ θεὸν ἡμῶν ἔξει διάδικον, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀράς τῶν τιν' ἁγίων θεοφόρων πατέρων κληρονομεῖ καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ ταχθεῖ μετὰ τοῦ ἀγαρίστου Ἰούδα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἐν ὑπέρτερον, ὅπερ ἐλάβομεν ἀπὸ σοῦ, ἐπὶ τὸ διπλοῦν ἀντιστρέφομεν, καὶ πρὸς τὸν [δημόσιον] τὸ τρίτον τοῦτο. ἐπὶ τοῦτο γὰρ καὶ τὸ παρὸν πρατήριον ἔγραψον πρὸς ἡμᾶς ἐξέθεμεθα τῇ ἡμῶν προτροπῇ διὰ χειρὸς Κωνσταντίνου ἱερέως τοῦ Μυρινωϊώτου, νομικοῦ καὶ δευτερεύοντος τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλήτου, τοῦ κάστρου Παλατιῶν, ἐνώπιον τῶν ὑπογραψάντων μαρτύρων. μηνὶ μαρτίῳ ἰνδικτιώνος α΄ ἔτους ςψκα΄. †

† Κηροσιανός ἱερεὺς ὁ Εὐγένης καὶ πρωτοπαπᾶς τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλήτου πάρεμι· ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ πράσει, μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Κωνσταντίνος ἱερεὺς ὁ Γαβρᾶς καὶ κληρικὸς τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μιλήτου καὶ αὐτὸς μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

† Γεώργιος ἱερεὺς ὁ Λιδιάτης πάρεμι καὶ αὐτὸς μαρτυρῶν ὑπέγραψα. †

Λαϊκοὶ
μαρτυρῶν συμβολίου

μάτων ἔσωθεν μὲν κλεισθήσεται παρὰ τῆς καθηγομένης, ἔξωθεν δὲ παρὰ τῆς ἀντιλαμβανομένης τῆς μονῆς, πάντων τῶν ἄλλων τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ τῆ περι τῆς ἐφορείας ὀρειλόντων τρεῖσιν ἀναλλοιώτων ἐς αἶψ ἴ.

Περὶ τοῦ περιορισμοῦ τῆς μονῆς.

Ὁ διαρέτης τοῦχος τῆς γυναικείας μονῆς τῆς Κεχαριτωμένης ἀρχεται ἀπὸ τοῦ εἰσοδικίου πολῶνος τῆς μονῆς τοῦ κατέμπροσθεν κειμένου τῆς δημοσίας ὁδοῦ τῆς ἐχομένης ἀπὸ τῆς ἀγίας Ἄννης τοῦ Δευτέρου, καὶ διέρχεται πρὸς ἀνατολὰς κρατῶν τὴν αὐτὴν δημοσίαν ὁδὸν, καὶ ἀπέρχεται ἄχρι τοῦ παρακελλίου τοῦ νοσοκομείου ¹⁾ τῆς μονῆς τοῦ κατέναντι τοῦ ἄρκου τοῦ ἡλιακοῦ τῶν ρικημάτων τοῦ δρυὸς (?) τῆς μονῆς. ἔχει μῆκος πῆχεις τεσσαράκοντα ἑκτώ, διαίρων ἀριστερὰ τὰ οἰκῆματα τῆς μονῆς, δεξιὰ δὲ τὴν δημοσίαν ὁδὸν, ἀπαρχαλιζέει μικρὸν, κρατῶν πάλιν τὴν αὐτὴν δημοσίαν ὁδὸν, καὶ ἀπέρχεται ἄχρι τῆς ῥυμίδος τῆς ἐπιθεν τῶν κελίων τῆς πατριαρχικῆς γυναικείας μονῆς τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἔχει μῆκος πῆχεις πενήτηκοντα τρεῖς, διαίρων ἀριστερὰ τὰ οἰκῆματα τῆς μονῆς, δεξιὰ δὲ τὴν δημοσίαν ὁδὸν, κάμπει πρὸς ἄρκτον κρατῶν τὴν ῥυμίδα, διαίρων δεξιὰ τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἀριστερὰ δὲ τὰ οἰκῆματα τῆς μονῆς, ἔχει μῆκος πῆχεις δεκαοκτὼ ἡμισυ, κλίνει πρὸς ἀνατολὴν, ἔχει μῆκος πῆχεις τρεῖς, νεύει μικρὸν πρὸς ἄρκτον, ἔχει μῆκος πῆγυν μίαν, διέρχεται πάλιν πρὸς ἀνατολὴν μῆκος πῆχεις πέντε, πάλιν κάμπει πρὸς ἀνατολὴν, ἔχει μῆκος πῆχεις τέσσαρας ἡμισυ, εἶτα πάλιν κλίνει πρὸς ἀνατολὰς, ἔχει μῆκος πῆχεις τέσσαρας ἡμισυ, πάλιν κάμπει πρὸς ἄρκτον διαίρων δεξιὰ τὰ οἰκῆματα τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἀριστερὰ δὲ τὰ οἰκῆματα τῆς μονῆς, καὶ ἀπέρχεται ἄχρι τοῦ τοῦχου τοῦ ἀνωκάτω οἰκῆματος τοῦ βεστιάριου τῆς βασιλείας μου. ἔχει μῆκος πῆχεις δώδεκα. κλίνει μικρὸν πρὸς δύσιν, ἔχει μῆκος πῆχεις δύο, διέρχεται πάλιν πρὸς ἄρκτον διαίρων ἀριστερὰ τὴν ῥυμίδα τὴν ἐμπροσθεν τοῦ ἐργοδοσίου τῆς μονῆς, δεξιὰ δὲ τὰ οἰκῆματα τῆς βασιλείας μου, εἰς τὸν τοῦχον ἐπικείται ὁ δημαγῆτος τοῦ βεστιάριου τῆς βασιλείας μου καὶ ὁ διὰ καρικοῦζύλου ἡλιακὸς ὁ κατίσον τοῦ ἀσκητοῦς ἡλιακοῦ, ἔχει μῆκος πῆχεις εἴκοσι τρεῖς, κάμπει πρὸς δύσιν διαίρων ἀριστερὰ τὴν ῥυμίδα καὶ τὸ ἐργοδόσιον τῆς μονῆς, δεξιὰ δὲ τὰ οἰκῆματα τῆς βασιλείας μου, ἔχει μῆκος πῆχεις δεκαπέντε, κλίνει πρὸς ἄρκτον, διαίρων ἀριστερὰ τὸν ἀνετόν τόπον τὸν ἐπισθεν τοῦ βῆματος τῆς ἐκκλησίας τῆς μονῆς, δεξιὰ δὲ τὰ οἰκῆματα τῆς βασιλείας μου, ἔχει μῆκος πῆχεις δεκαεξί. πάλιν κάμπει πρὸς δύσιν διαίρων ἀριστερὰ

¹⁾ νοσοκόμου Μ.

Τυπικὸν τῆς Μονῆς Κεχαριτωμένης, ἱδρυθεὶς ὑπὸ τῶν βασιλέων Εἰρήνης Δουκαίνης, ῥίγα ἔτη πρὸ τοῦ 1118.

τὸ παράπτερον¹⁾ τῆς ἐκκλησίας τῆς μονῆς, δεξιὰ δὲ τὸ τετρακαρικέζυλον τῆς βασιλείας μου, ἔχει μῆκος πῆχεις ἑννέα, πάλιν κάμπει πρὸς ἄρκτον διαίρων ἀριστερὰ τὸ εἰκονοστάσιον τῆς βασιλείας μου, δεξιὰ δὲ τὸ τετρακαρικέζυλον, ἔχει μῆκος πῆχεις δώδεκα, ἐν τῷ ἔστι καὶ μονὸ . . .

Finis desci.

† Τὰ ὑποτελεῖ ἀμπέλια τῆ ἀγία μονῆ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Κεχαριτωμένης περὶ τὸ ἐκτὸς μέρος διακείμενα τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς²⁾ †.

Καλιεργεῖες ἀμπελίων

	Μοθίων	Νομίσματα	Κεράτια
† Βασιλείος ὁ Καλογερίτης	γ' παρὰ σ"	—	κγ'
† Χῆρα ἡ Τζιμονογούλιου	γ'	α'	—
† Χῆρα ἡ Πλυπερίου	β' σ"	—	κ'
† Δημήτριος Ὁκανώα	ε' ε"	α'	ιη'
† Περεὺς Ὁκανώα ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ	γ' σ"	α'	γ'
† Ἀπόστολος ³⁾ ὁ Λιθονόμων	σ' ι"	α'	ιβ'
† Γούνιος ὁ Κένταρχος	ε'	α'	ις'
† Ἰωάννης ὁ Τριβιτιζούλος	γ' γ'" λεπτά γ'	α'	β' σ"
† Κωνστας ὁ Γαλιώτης	β' δ'"	—	ιη'
† Μακάριος ὁ Κουρσάρης	β' η'"	—	ιδ'
† Λαμπάδιος ὁ Πανόπλος	δ' ι'"	α'	θ'
† Θεοδόρος ὁ Κηπρὸς	σ'	β'	—

Νομίσματα ἔχει ιε' κεράτια ἰ' ἡμισυ.

† Ἡ χρυσοτέλεια τῆς μονῆς ἡμῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Κεχαριτωμένης τὰ εἰς τὴν αὐλὴν ἡμῶν.

	Νομίσματα	Κεράτια
† Ὁσπήτιον τοῦ Σοριανοῦ μετὰ καὶ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ ⁴⁾	β'	—
† Ὁσπήτιον τῆς Εὐρημίας πλησίον τοῦ Σοριανοῦ	—	ιε'
† Ὁσπήτιον τοῦ Βαρδαλῆ εἶτε τῆς Κουρααμένης	—	ιε'
† Ὁσπήτιον τῆς Καπασοῦς	α'	—

¹⁾ παράπτερον cod.: M. proposuit emendationem παραπτ. ²⁾ Sequentes tabellae codici insertae in charta papyracea vulgari descriptae, non eadem manu, qua reliquum opus, sed longe recentiore et imperitioro. M. ³⁾ ἀπὸ ζο Μ. ⁴⁾ Corr. M. ex αὐτῆς.